

[Etusivu](#) > ... > [Rahavaateet](#) > [Maksukyvyttömyys/konkurssi](#) > [Ireland](#)

Sisällön tuottaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

Maksukyvyttömyys/konkurssi

Irlannissa yksityishenkilöiden maksukyvyttömyydestä säädetään konkurssilainsäädännössä (*Bankruptcy Acts*, jäljempänä 'konkurssilaki', säädetty vuosina 1988–2015) sekä yksityishenkilöiden maksukyvyttömyyttä koskevassa lainsäädännössä (*Personal Insolvency Acts*, jäljempänä 'maksukyvyttömyyslaki', säädetty vuosina 2012–2021). Maksukyvyttömyyslaissa säädetään kolmesta menettelystä velkojen selvittämiseksi sekä muutoksista konkurssia koskevaan lainsäädäntöön.

Kaikkia yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyitä, konkurssi mukaan luettuna, hallinnoi *Insolvency Service of Ireland* -niminen riippumaton lakisäateinen elin, jäljempänä 'ISI', joka on perustettu vuonna 2013 ja joka toimii Irlannin oikeusministeriön yhteydessä.

Yksityishenkilöiden maksukyvyttömyyttä koskevista menettelyistä säädetään maksukyvyttömyyslaissa, ja niihin kuuluvat seuraavat järjestelyt:

1. Velkahelpotus (*Debt Relief Notice*): enintään 35 000 euron määräiset velat, kun velallinen on käytännössä varaton ja erittäin pienituloinen.
2. Velkajärjestely (*Debt Settlement Arrangement*): määrältään rajoittamattomien vakuudettomien velkojen maksamista koskeva sopimus enintään viiden vuoden määräajaksi (määräaikaa voidaan tietyissä olosuhteissa pidentää kuuteen vuoteen).
3. Yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettely (*Personal Insolvency Arrangement*): enintään kolmen miljoonan euron määräisten (määrää voidaan velkojen välisellä sopimuksella korottaa) vakuudellisten velkojen tai määrältään rajoittamattomien vakuudettomien velkojen maksamista tai uudelleenjärjestelyä koskeva sopimus enintään kuuden vuoden määräajaksi (määräaikaa voidaan tietyissä olosuhteissa pidentää seitsemään vuoteen).

Velkajärjestelyssä ja yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyssä prosessi on kolmivaiheinen:

Vaihe 1: Toimivaltainen tuomioistuin antaa perintätoimilta suojaavan todistuksen (*Protective Certificate*), jossa asetetaan tietyille nimetyille tai muutoin määritellyille velkojille kielto toteuttaa velallista vastaan toimenpiteitä velkojensa perimiseksi, mukaan lukien konkurssihakemuksen tekeminen. Toimivaltaisen tuomioistuimen antama perintätoimilta suojaava todistus on voimassa 70 päivää, mutta sen voimassaoloa voidaan pidentää vielä 40 päivällä tietyin perustein.[i]

Vaihe 2: maksukyvyttömyysasioiden selvittäjä (*Personal Insolvency Practitioner* tai selvittäjän vuoden 2012 maksukyvyttömyyslain osan 3 mukaisesti nimeämä taho) käy velallisen puolesta neuvotteluja määritettyjen velkojen kanssa, ja ehdotus hyväksytään äänestämällä lakisäateisessä velkojainkokouksessa. Viimeaikaisessa lainsäädännössä on säädetty yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyn osalta velallisen mahdollisuudesta pyytää tuomioistuimelta ehdotuksen uudelleenarviointia, jos velkojat ovat hylänneet järjestelyä koskevan ehdotuksen velkojainkokouksessa.[ii]

Vaihe 3: Järjestelyjen täytäntöönpano, mukaan lukien maksukyvyttömyysasioiden selvittäjän määräajoin tekemät tilitykset velkojille ja vuosikatsaukset tarvittaessa.

Velallinen voi aloittaa menettelyn (velkahelpotus, velkajärjestely tai yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettely) vain kerran.

Konkurssi on vaihtoehto velallisille, jotka tilanteensa johdosta eivät täytä minkään edellä mainitun kolmen velkojen selvittämismenettelyn kelpoisuusehtoja tai jotka ovat aiemmin olleet jossakin mainituista menettelyistä, mutta velkojien kanssa tehty järjestely on epäonnistunut.

Jos luonnollinen henkilö on osoittanut, ettei hänen taloudellista tilannettaan ole mahdollista ratkaista maksukyvyttömyysmenettelyssä ja maksukyvyttömyysasioiden selvittäjä on antanut tästä vahvistuksen, hän voi tehdä ylemmän asteen tuomioistuimelle (High Court) konkurssihakemuksen. Luonnollisen henkilön on tehtävä hakemus konkurssiin asettamisesta (Order of Adjudication, Bankruptcy Order) ylemmän asteen tuomioistuimen tutkivalle tuomarille ja maksettava 200 euron suuruinen hakemusmaksu. Hakijaa kuullaan ylemmän asteen tuomioistuimessa. Kun luonnollinen henkilö on asetettu konkurssiin, hänellä on lakisääteinen velvollisuus tehdä yhteistyötä konkurssipesän omaisuuden hallinnoinnista vastaavan julkisen pesänhoitajan (*Official Assignee in Bankruptcy*) ja tämän viraston (ISI:n konkurssijaosto) kanssa.

Heti kun velallinen on asetettu konkurssiin, hänen vakuudettomat velkansa kuoletaan kokonaisuudessaan, mutta hänen koko omaisuutensa siirtyy julkiselle pesänhoitajalle, jonka ylemmän asteen tuomioistuin on nimittänyt konkurssipesän hallinnoijaksi.

Konkurssimenettely voidaan panna vireille seuraavissa kahdessa tilanteessa:

1. Velkoja voi tehdä konkurssihakemuksen ylemmän asteen tuomioistuimelle, jos hänellä on saatavia luonnolliselta henkilöltä ja jos hän osoittaa olevansa kyseisen luonnollisen henkilön velkoja ja että velallinen ei ole ryhtynyt tyydyttäviin toimiin velkojensa maksamiseksi.
2. Velallinen itse tekee hakemuksen, jolloin kyseessä on konkurssi velallisen aloitteesta (Self-Adjudicating bankruptcy).

Konkurssivelallinen vapautuu konkurssista vuoden kuluttua konkurssiin asettamispäivästä, ellei ole annettu määräystä konkurssin jatkamisesta (määräyksen antaa konkurssipesän julkinen pesänhoitaja tapauksissa, joissa velallinen ei noudata ohjeita).

Maksukyvyttömyyslaissa säädetään ISI:n valvonnassa olevasta ammattikunnasta, joka jakautuu kahteen ryhmään:

1. Hyväksytyt välittäjät (*Approved Intermediaries*): ISI:n hyväksymä henkilö tai yhteisö, jonka tehtävänä on tukea velallisia velkahelpotusta koskevan hakemuksen tekemisessä.
2. Maksukyvyttömyysasioiden selvittäjät (*Personal Insolvency Practitioners*): ISI:n hyväksymä henkilö, jonka tehtävänä on toimia yhdyshenkilönä velallisen ja hänen velkojien välillä velkajärjestelyn tai yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyn turvaamiseksi. Selvittäjällä on lakiin perustuva velvollisuus toimia maksukyvyttömyyslain ja muiden asiaa koskevien säädösten mukaisesti. Selvittäjä voi myös pyytää työntekijäänsä, yhtiökumppaniaan tai henkilöä, jolla on sama työnantaja, hoitamaan tiettyjä selvittäjän tehtäviä.^[iii]

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyttömyysmenettely?

Irlannissa luonnolliset henkilöt (mukaan lukien luonnollisten henkilöiden muodostamat henkilöyhtiöt) voivat panna vireille yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyn maksukyvyttömyyslaissa säädetyin tavoin. Velkojat voivat panna konkurssimenettelyn vireille velallista vastaan, tai velallinen voi tehdä konkurssihakemuksen omasta aloitteestaan.

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Maksukyvyttömyysmenettelyt

Ensimmäinen edellytys yksityishenkilöiden maksukyvyttömyyttä koskevien menettelyjen aloittamiselle on velallisen maksukyvyttömyys eli se, että velallinen ei pysty maksamaan velkojaan niiden erääntyessä. Tämän jälkeen määritetään tarkoituksenmukainen menettelytyyppi velkojen luonteen ja laajuuden sekä velallisen tulojen perusteella.

ISI on muotoillut kohtuullisia elinkustannuksia koskevat suuntaviivat (laajan kuulemismenettelyn jälkeen), jotta

voitaisiin varmistaa, että maksukyvyttömyysmenettelyssä oleva luonnollinen henkilö voi jatkossakin säilyttää kohtuullisen elintason. Nämä suuntaviivat sekä maksukyvyttömyysmenettelyn kestävyysvarmistaminen auttavat myös turvaamaan velallisen lakisääteisen oikeuden kohtuulliseen elintasoon ja sen, että vaikeuksissa olevien velallisten elinkustannukset lasketaan oikeudenmukaisella ja läpinäkyvällä tavalla. Hyväksytyt välittäjä tai maksukyvyttömyysasioiden selvittäjä laskee velallisen kohtuulliset elinkustannukset ISI:n laatiman mallin perusteella, kun velallinen hakee järjestelyä.

1. Velkahelpotus

Velallinen voi hakea velkahelpotusta seuraavien edellytysten täytyessä:

- Hän on kykenemätön maksamaan velkojaan kokonaisuudessaan niiden erääntyessä.
- Hänen käytettävissään olevat kuukausitulot ovat 60 euroa tai vähemmän kohtuullisten elinkustannusten jälkeen.
- Hänellä on omaisuutta 1 500 euroa tai vähemmän. Lisäksi velallisella saa olla
 - yksi koruesine, jonka arvo on enintään 750 euroa
 - yksi moottoriajoneuvo, jonka arvo on enintään 5 000 euroa, ja
 - kotitalouden tarpeista tai työkaluja, edellyttäen että niiden yhteenlaskettu arvo on enintään 6 000 euroa.
- Hänellä on kotipaikka Irlannin tasavallassa tai hänellä on viimeksi kuluneen vuoden ajan ollut asuinpaikka tai liikepaikka Irlannissa.
- Hän on täyttänyt ja allekirjoittanut taloudellista asemaa koskevan selvityksen (Prescribed Financial Statement) ja antanut laissa säädetyt vahvistuksen siitä, että selvitys on todenmukainen ja tarkka.

Velkahelpotukseen tyypillisesti sisällytettäviä velkoja ovat luottokorttivelat, tilinylitykset, henkilökohtaiset lainat, osuustoiminnallisten rahoituslaitosten (Credit Union) myöntämät lainat, kaasu-, sähkö- ja vesilaskut sekä kaupan luottokorttivelat.

2. Velkajärjestely

Velallinen voi hakea velkajärjestelyä seuraavien edellytysten täytyessä:

- Hän on kykenemätön maksamaan velkojaan kokonaisuudessaan niiden erääntyessä.
- Hänellä on yksi tai useampi velkoja, jolla on vakuudeton saatava.
- Hänellä on kotipaikka Irlannissa tai hänellä on viimeksi kuluneen vuoden ajan ollut asuinpaikka tai liikepaikka Irlannissa.
- Hän on täyttänyt taloudellista asemaa koskevan selvityksen (Prescribed Financial Statement) ja allekirjoittanut laissa säädetyt vahvistuksen siitä, että annetut tiedot ovat todenmukaisia ja tarkkoja.
- Hän on saanut maksukyvyttömyysasioiden selvittäjältä lausunnon, jossa selvittäjä vahvistaa näkemyksensä seuraavaa:
 - Taloudellista asemaa koskevan selvityksen tiedot ovat todenmukaisia ja tarkkoja.
 - Velallinen täyttää edellytykset velkajärjestelyä koskevan ehdotuksen tekemiseksi.
 - Velallisen taloudellista asemaa koskeva selvitys huomioon ottaen ei ole todennäköistä, että velallinen tulisi maksukykyiseksi seuraavien viiden vuoden aikana.
 - Jos velallinen aloittaa velkajärjestelyn, hänen on kohtuudella mahdollista tulla maksukykyiseksi seuraavien viiden vuoden aikana.

Edellä velkahelpotuksen yhteydessä lueteltujen velkojen lisäksi velkajärjestelyssä velat voivat tyypillisesti sisältää lainoja ja henkilötakauksia.

3. Yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettely

Velallinen voi hakea yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyä seuraavien edellytysten täytyessä:

- Hän on kykenemätön maksamaan velkojaan kokonaisuudessaan niiden erääntyessä.
- Hänellä on vakuudellista velkaa vähintään yhdelle velkojalle, jolla on vakuus kiinteistöön tai muuhun Irlannissa sijaitsevaan omaisuuteen.
- Hänellä on vakuudellista velkaa vähemmän kuin 3 miljoonaa euroa (jos kaikkien vakuudellisten velkojen velkojat suostuvat, tätä määrää voidaan korottaa).
- Hän on toiminut pääasiallisena kotina käytettävän omaisuuden osalta yhteistyössä velkojan kanssa

kiinnitysluottojen maksurästejä koskevassa menettelyssä (esim. Irlannin keskuspankin hallinnoima menettely kiinnitysluottojen maksurästien selvittämiseksi) kuuden kuukauden ajan ja

- tuloksena oli, ettei sopimusta vaihtoehtoisesta takaisinmaksujärjestelystä saatu aikaan, tai
 - vakuudellisen velan velkoja vahvisti, ettei se hyväksy tällaista järjestelyä, tai
 - velallinen on tehnyt takaisinmaksua koskevan vaihtoehtoisen järjestelyn ja sitoutunut noudattamaan tätä järjestelyä, jonka maksukyvyttömyysmenettelyn selvittäjä on vahvistanut.
- Hänellä on kotipaikka Irlannissa tai hänellä on viimeksi kuluneen vuoden ajan ollut asuinpaikka tai liikepaikka Irlannissa.
 - Hän on täyttänyt ja allekirjoittanut taloudellista asemaa koskevan selvityksen (Prescribed Financial Statement) ja antanut laissa säädetyn vahvistuksen siitä, että selvitys on todenmukainen ja tarkka.
 - Hän on saanut maksukyvyttömyysasioiden selvittäjältä lausunnon, jossa selvittäjä vahvistaa näkemyksensä seuraavaa:
 - Taloudellista asemaa koskevan selvityksen tiedot ovat todenmukaisia ja tarkkoja.
 - Velallinen täyttää edellytykset yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyä koskevan ehdotuksen tekemiseksi.
 - Taloudellista asemaa koskeva selvitys huomioon ottaen ei ole todennäköistä, että velallinen tulisi maksukykyiseksi seuraavien viiden vuoden aikana.
 - Jos velallinen aloittaa yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyn, hänen on kohtuudella mahdollista tulla maksukykyiseksi seuraavien kuuden vuoden aikana.

Edellä velkahelpotuksen ja velkajärjestelyn yhteydessä lueteltujen velkojen lisäksi yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyssä velat voivat tyypillisesti sisältää pääasiallisena kotina käytettävään asuntoon liittyviä lainoja, sijoituskiinteistölainoja ja vuokrattavien kohteiden ostamiseen liittyviä kiinnitysluottoja/lainoja.

Konkurssi

Irlannissa luonnollisilla henkilöillä on oikeus omasta aloitteestaan tehdä konkurssihakemus eli panna ylemmän asteen tuomioistuimessa omasta puolestaan vireille hakemus konkurssiin asettamisesta. Hakemuksen esittämistä koskevat seuraavat edellytykset:

- Luonnollisen henkilön tai velallisen tulee olla kykenemätön maksamaan velkojaan niiden erääntyessä.
- Velallisen velkojen on ylitettävä hänen omaisuutensa arvo vähintään 20 000 eurolla.
- Velallisen on tullut kohtuullisessa määrin pyrkiä käyttämään velkajärjestelyä tai yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyä velkojensa maksamiseksi. Tämä on osoitettava tuomioistuimelle maksukyvyttömyysasioiden selvittäjän lausunnolla.

Myös velkoja voi tehdä konkurssimenettelyä koskevan hakemuksen. Jos velkoja tekee konkurssihakemuksen, edellytyksenä on, ettei hän/se ole ilman perusteltua syytä kieltäytynyt hyväksymästä velkajärjestelyä tai yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyä koskevaa ehdotusta.

Konkurssiin asettamista pyydetään hakemuksella, joka velvoittaa hakijan toimittamaan useita ylemmän asteen tuomioistuimen täsmentämiä asiakirjoja ja todistuksia tuomioistuimen tutkivalle tuomarille. Kun hakemus hyväksytään, päätös konkurssiin asettamisesta tulee voimaan sen tosiasiallisena antamisajankohtana; päätöksellä ei ole takautuvaa vaikutusta siihen päivään, jona konkurssihakemus tehtiin, kuten joissain oikeusjärjestyksissä saattaa olla.

Ennen kuin päätös konkurssiin asettamisesta on tehty, velkojalla ei ole konkurssilain mukaan erityisiä keinoja nimittää väliaikaista selvittäjää – konkurssilain 23 §:ssä sallitaan konkurssivelallisen pidättäminen konkurssiin asettamisen jälkeen, jos hän on aikeissa paeta maasta konkurssin välttämiseksi.

Velallinen tai velkoja voi vastustaa päätöstä konkurssiin asettamisesta toimittamalla ylemmän asteen tuomioistuimelle vastaväitteensä ja todisteet, joista vastaväitteen perustelut käyvät ilmi.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Maksukyvyttömyyslain taustalla oleva yleinen tavoite on suojata velallisen pääasiallisena kotina käytettävää

asuntoa mahdollisimman pitkälti, ja asiaa koskevat säännökset on laadittu tämä tavoite huomioon ottaen.

Maksukyvyttömyysmenettelyyn kuuluva omaisuus

Velkajärjestelyssä tai yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyssä selvittäjä ei yleensä ota velallisen omaisuutta fyysisesti haltuunsa tai omistukseensa. Sen sijaan selvittäjä ottaa hallintaansa velallisen tulovirrat järjestelyn keston ajaksi ja maksaa velkojien saatavat tästä tulovirrasta järjestelyn ehtojen perusteella. Käytettävissä oleva tulovirta saadaan vähentämällä tuloista kohtuulliset elinkustannukset, vuokra tai asuntolainan lyhennys sekä muut erityisistä olosuhteista johtuvat maksut, kuten lääkekulut. Yleensä velallinen maksaa vakuudellisen lainan lyhennykset suoraan velkojalle heidän välisensä sopimuksen ehtojen mukaan. Jos järjestelyyn kuuluu omaisuuden myynti, velallinen myy sen yleensä suoraan.

Konkurssipesään kuuluva omaisuus

Konkurssilainsäädännön mukaan kaikki konkurssivelalliselle konkurssiin asettamispäivänä kuuluva omaisuus siirtyy välittömästi vaikutuksin julkiselle pesänhoitajalle (mikä merkitsee sitä, että konkurssipesään kuuluva omaisuus on siitä lähtien julkisen pesänhoitajan omaisuutta). Tähän omaisuuteen kuuluvat seuraavat erät:

- käteisvarat
- tilit rahoituslaitoksissa, mukaan lukien käyttötilit, säästötilit ja sijoitustilit
- kiinteistöt ja rakennukset, mukaan lukien perheen kotina pidettävät
- koneet, laitteet ja työkalut ammatin harjoittamista varten, huonekalut, taloustavarat ja kodinkoneet
- kaikki ajoneuvot
- eläkkeet (tietyin poikkeuksin), sijoitustuotteet, osakkeet ja osuudet
- kaikenlaisten liikeyritysten osakkeet ja osuudet, jotka konkurssivelallisella on omissa nimissään tai osana henkilöyhtiötä
- kolmansien velat konkurssivelalliselle.

Edellä olevaan sovelletaan seuraavia poikkeuksia:

- Velalliset voivat vaatia, että konkurssin ulkopuolelle jätetään henkilökohtaista omaisuutta 6 000 euroon saakka, ja tehdä ylempään asteen tuomioistuimelle hakemuksen tämän summan korottamiseksi.
- Varat, jotka ovat peräisin henkilöä koskevien oikeuksien loukkauksesta, jätetään konkurssin ulkopuolelle, sillä luonnollisen henkilön henkilökohtaisina oikeuksina niitä ei tulisi hallinnoida velkojien hyväksi.
- Tiedyt eläkeoikeudet (ks. tarkemmin asiaa koskeva lainsäädäntö).

Konkurssivelallisella on velvollisuus ilmoittaa julkiselle pesänhoitajalle konkurssin aikana saamansa varat riippumatta siitä, miten hän on saanut varat haltuunsa. Tällaiset varat siirtyvät julkisen pesänhoitajan haltuun tämän niin vaatiessa, ja siten konkurssipesään.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Maksukyvyttömyysmenettelyt

Kun maksukyvyttömyysasioiden selvittäjä on nimetty velallisen aloitteesta, hän toimii neuvottelijana velallisen ja tämän velkojien välillä. Selvittäjällä on lakiin perustuva velvollisuus toimia sekä velallisen että velkojien edun mukaan ja pyrkiä siten kaikkien maksukyvyttömyysmenettelyn asianosaisten kannalta parhaaseen mahdolliseen järjestelyyn.

Selvittäjällä on seuraava rooli ja tehtävät:

- yhteydenpito velalliseen, joka harkitsee maksukyvyttömyysjärjestelyä koskevan ehdotuksen tekemistä.
- selvittäjän tehtävää koskevan nimityksen hyväksyminen.
- velallisen laatiman, taloudellista asemaa koskevan selvityksen arviointi sekä neuvojen antaminen velalliselle vaihtoehdoista ja selvittäjän kelpoisuudesta antaa ehdotus velkajärjestelyä tai yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyä varten
- varmistuminen siitä, että velallisen selvittäjälle toimittamat taloudelliset tiedot ovat tarkkoja ja täydellisiä
- lausunnon antaminen lainsäädännössä täsmennettyjen kriteerien perusteella siitä, minkä tyyppinen maksukyvyttömyysmenettely (velkajärjestely vai yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettely) sopii parhaiten velallisen tilanteeseen

- tietojen antaminen valitusta menettelystä sekä maksukyvyttömyysmenettelyn yleisistä vaikutuksista ja menettelyyn osallistumisen todennäköisistä kustannuksista
- perintätoimilta suojaavan todistuksen hakeminen velallisen puolesta
- ilmoittaminen velkojille perintätoimilta suojaavasta todistuksesta ja selvittäjän nimittämisestä sekä velallisen taloudellista asemaa koskevan selvityksen liittäminen ilmoitukseen
- ehdotuksen laatiminen velkojille ja lakisääteisen velkojainkokouksen koolle kutsuminen ehdotuksen käsittelyä ja siitä äänestämistä varten
- ilmoittaminen lopputuloksesta ISI:lle ja kaikille velkojille, kun ehdotus on hyväksytty
- kun tuomioistuin on hyväksynyt tai uudelleenarvioinut järjestelyn, sen ehtojen toteuttaminen, mukaan lukien varojen kerääminen velalliselta ja niiden maksu velkojille järjestelyn voimassaoloaikana
- järjestelyn seuranta sen voimassaoloaikana
- järjestelyn uudelleenarviointi vähintään vuosittain.

Velallisen rooli maksukyvyttömyysmenettelyissä on osallistua menettelyyn rehellisesti, hyväksyä selvittäjän neuvottelema järjestely ja noudattaa järjestelyssä edellytetyjä ehtoja.

Konkurssi

Samalla hetkellä kun päätös konkurssiin asettamisesta tehdään, velallisen koko omaisuus siirtyy konkurssia hallinnoivan julkisen pesänhoitajan haltuun. Julkinen pesänhoitaja on riippumaton viranhaltija, jonka lakisääteisenä tehtävänä on hallinnoida konkurssipesiä ja johtaa ISI:n konkurssijaostoa.

Irlannissa yksityinen henkilö voidaan nimittää konkurssipesän pesänhoitajaksi ylemmän asteen tuomioistuimen julkisen pesänhoitajan sijasta. Käytännössä tällaiset nimitykset ovat erittäin harvinaisia. Konkurssilaisissa ei täsmennetä pätevyysvaatimuksia tällaisille nimityksille.

Velallisen valtuudet konkurssissa rajoittuvat siihen, että hän voi tehdä ylemmän asteen tuomioistuimelle hakemuksen tiettyjen julkisen pesänhoitajan tekemien päätösten riitauttamiseksi. Velallisella on velvollisuus noudattaa julkisen pesänhoitajan viraston esittämiä, konkurssipesän hallinnointia koskevia pyyntöjä.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Sekä maksukyvyttömyyslainsäädännössä (säädetty vuosina 2012–2021) että konkurssilainsäädännössä (säädetty vuosina 1988–2015) sallitaan kuittaus. Omaisuuserän tai velan arvoa määritettäessä velka tai saatava (b) samalta velkojalta voidaan kuitata alkuperäistä määrää (a) vastaan. Jäljelle jäävä määrä katsotaan veloiksi tai varoiksi, jotka ovat velallisen tai tämän velkojan (velkojien) saatavaa.[iv]

Jos velallisella on säästöjä osuustoiminnallisessa rahoituslaitoksessa (Credit Union), jolle hän on myös velkaa, rahoituslaitos kuittaa velan näiden säästöjen määrästä.[v]

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Maksukyvyttömyysmenettelyt

Perintätoimilta suojaava todistus estää velkojaa ryhtymästä toimiin todistuksen voimassaoloaikana. Lopullisessa järjestelyssä määritetään, mitä on sovittu aiempien sopimusten osalta.

Konkurssi

Konkurssi ei vaikuta vakuudellisen velkojan oikeuksiin vakuuden suhteen, eli velkoja säilyttää kaikki oikeutensa, jotka sillä oli annetun vakuuden ehtojen mukaan ennen konkurssia – ainoa ero on se, että julkinen pesänhoitaja on omaisuuden uusi omistaja konkurssivelallisen sijaan.

Julkisella pesänhoitajalla on velvollisuus realisoida (myydä tai luovuttaa) kaikki konkurssipesään kuuluva omaisuus, jotta konkurssipesän vastuut voidaan hoitaa mahdollisimman suurelta osin. Tämän johdosta velallisen kaikista sopimusperusteisista vastuista tulee konkurssipesän vastuita. Julkinen pesänhoitaja jatkaa vain poikkeustapauksissa palveluihin perustuvia sopimuksia, joissa konkurssivelallinen on osapuolena.

Jos julkinen pesänhoitaja jatkaa sopimusta, hänelle syntyy henkilökohtainen vastuu ja oikeus korvaukseen konkurssipesän varoista.[vi]

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Maksukyvyttömyysmenettelyt

Velkajärjestely tai yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettely Velkajärjestelyä tai yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyä hakevan velallisen on ensiksi haettava perintätoimilta suojaavaa todistusta toimivaltaiselta tuomioistuimelta. Jos todistus myönnetään, se estää nimettyjä tai muuten määriteltyjä velkojia, joita todistus koskee, ryhtymästä toimiin velallista vastaan velkojen perimiseksi tai täytäntöön panemiseksi. Todistus estää velkojaa ryhtymästä seuraaviin toimiin:

- velkaa koskevien oikeudenkäyntien vireillepano;
- sellaisten oikeudenkäyntien jatkaminen, mukaan lukien tuomioistuimen antamat määräykset ja tuomiot, jotka oli pantu vireille ennen perintätoimilta suojaavan todistuksen myöntämistä. Tällaisten asioiden käsittely lykkääntyy todistuksen voimassaoloajaksi;
- ryhtyminen muihin toimiin velan perimiseksi tai maksunsaannin varmistamiseksi;
- yhteyden ottaminen velalliseen velkaa koskevissa asioissa, ellei velallinen sitä pyydä;
- velallisen kanssa tehdyn sopimuksen muuttaminen tai irtisanominen; tai
- konkurssimenettelyn vireillepano velallista vastaan.

Kun velallinen aloittaa järjestelyn, edellä esitettyä vastaavia täytäntöönpanorajoituksia sovelletaan velkoihin järjestelyn ajan.

Velkahelpotus: Jos toimivaltainen tuomioistuin on hyväksynyt velkahelpotusmenettelyn aloittamisen, edellä velkajärjestelyn ja yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyn yhteydessä esitettyä vastaavia velallista suojaavia säännöksiä sovelletaan velkahelpotusmenettelyn ajan.

Konkurssi

Vakuudellisten ja vakuudettomien velkojen velkojia kohdellaan konkurssissa eri tavoin. Vakuudettomien velkojien osalta ainoa vaihtoehto velan perimiseksi on vaatia konkurssissa velan määrää maksettavaksi. Vakuudettomien velkojen velkojat eivät voi panna vireille oikeudenkäyntiä konkurssivelallista vastaan konkurssiinasettamispäivän jälkeen. Tämä on välitön ja automaattinen seuraus ylemmän asteen tuomioistuimen tekemästä konkurssiinasettamispäätöksestä. Konkurssimenettely ei vaikuta vakuudellisten velkojien oikeuksiin.

8 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Maksukyvyttömyysmenettelyt

Velkajärjestely, yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettely, velkahelpotus:

Ks. vastaus kysymykseen 7.

Konkurssi

Konkurssipesän omaisuuden siirtymistä vastaavalla tavalla julkinen pesänhoitaja tulee konkurssivelallisen sijaan vastaajaksi sellaisissa vireillä olevissa kanteissa, jotka velkojat ovat nostaneet konkurssivelallista vastaan. Julkisella pesänhoitajalla on mahdollisuus joko jatkaa puolustusta, tehdä sopimus tai luopua oikeudenkäyntimenettelystä. Jos julkisen pesänhoitajan puolustus oikeudenkäynnissä menestyy, vastakkainen vaade tai kustannukset maksetaan konkurssipesään kaikkien velkojien hyväksi. Jos oikeudenkäynti päättyy kantajan hyväksi tai asianosaisten sopimukseen, sopimuksen mukaisesta määrästä tulee konkurssissa hyväksytty saatava.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojien osallistumiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn?

ISI on kutsunut asiaan osalliset yhteen ja tuottanut vakiomuotoisen (ennakollisen) pöytäkirjan velkajärjestelyä ja yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyä varten. Siinä asetetaan velvoitteita sekä velallisille että velkojille järjestelyn voimassaoloajaksi. Velkajärjestelyä ja yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyä koskevat pöytäkirjamallit ovat tämän asiakirjan liitteenä.

Velkojat osallistuvat menettelyyn seuraavin tavoin:

1. Näyttö velan olemassaolosta: Kun tuomioistuin on velkajärjestelyssä tai yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyssä antanut velalliselle perintätoimilta suojaavan todistuksen, maksukyvyttömyysasioiden selvittäjän on ilmoitettava asianosaisille velkojille kirjallisesti nimittämisestään ja pyydettyä heitä toimittamaan näyttö velan olemassaolosta sekä ilmoittamaan näkemyksensä siitä, kuinka velkaa olisi järjestelyssä kohdeltava.

Konkurssissa kaikkien velkojien on toimittava virallinen valvontakirjelmä ennen heidän osuutensa maksamista.

2. Äänestäminen: Kun maksukyvyttömyysasioiden selvittäjä, joka toimii velkajärjestelyn tai yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista toivovan velallisen puolesta, kutsuu koolle velkojainkokouksen, asianosaisilla velkojilla on oikeus äänestää sopimuksen ehdoista edellyttäen, että he ovat toimittaneet velkaa koskevan valvontakirjelmän.

3. Vastaväitteet Velkoja voi esittää vastaväitteitä tuomioistuimessa ennen velkajärjestelyn tai yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyn ehtojen voimaantuloa. Edellytyksistä säädetään tarkemmin lainsäädännössä.[\[vii\]](#)

4. Akordia koskeva tarjous Velkojilla on oikeus äänestää konkurssivelallisen esittämästä akordia koskevasta tarjouksesta. Tämä tapahtuu tilanteessa, jossa konkurssivelallinen haluaa tehdä sopimuksen joidenkin tai kaikkien velkojien kanssa ennen konkurssin määräajan kulumista omaisuuden säilyttämiseksi.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Maksukyvyttömyysmenettelyt

Velkajärjestelyssä ja yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyssä velkoja ei muodollisesti esitä vaatimuksiaan velallista kohtaan. Menettelyn ensimmäisessä vaiheessa laaditaan velallisen taloudellista asemaa koskeva selvitys. Taloudellista asemaa koskevassa selvityksessä luetellaan kaikki velkojat ja kunkin velkojan velan määrä, ja selvitys muodostaa perustan perintätoimilta suojaavan todistuksen antamiselle. Perintätoimilta suojaavan todistuksen antamisen jälkeen maksukyvyttömyysasioiden selvittäjä voi pyytää velkoja osoittamaan velkansa olemassaolon ennen maksukyvyttömyysmenettelyn valmistelun aloittamista. Jos velkoja ei pyynnöstä huolimatta esitä näyttöä velastaan, laiminlyönti vaikuttaa järjestelyä koskevaan äänioikeuteen ja jako-osuuteen.

Velkahelpotusta koskevan hakemuksen yhteydessä velkojat eivät muodollisesti esitä vaatimuksiaan, mutta hyväksytty välittäjä voi pyytää heitä vahvistamaan, että velallisen ilmoittama erääntynyt summa on oikea.

Järjestelyn aloituspäivän jälkeen syntyneet uudet velat eivät kuulu järjestelyn piiriin. Mikäli olemassa olevien velkojen määrä muuttuu, koko järjestelyyn voidaan joutua tekemään muutoksia (esim. ehdollisen vastuun realisoituessa).

Konkurssi

Konkurssissa konkurssipesän koostumus (konkurssivelallisen kaikki varat ja velat) selvitetään kahdella lomakkeella, jotka konkurssivelallisen tulee täyttää ja toimittaa konkurssitarkastajalle

konkurssiinasettamispäivänä: ilmoitus taloudellisesta tilanteesta ja ilmoitus henkilötiedoista. Kaikentyypiset vastuut sisällytetään konkurssiin vahvistamattomina saatavina edellyttäen, että ne syntyivät velalliselle ennen konkurssiinasettamispäivää. Velkoja, jotka ovat syntyneet konkurssivelalliselle konkurssiinasettamispäivän jälkeen, ei voida sisällyttää saatavina konkurssipesään.[viii]

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Maksukyvyttömyysmenettelyt

Perintätoimilta suojaavan todistuksen antamisen jälkeen velkajärjestelyssä ja yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyssä täsmennetyille velkojille annetaan ilmoitus todistuksen antamisesta sekä jäljennös velallisen taloudellista asemaa koskevasta selvityksestä. Velkojaa voidaan pyytää toimittamaan näyttö velan olemassaolosta ja ilmoittamaan, miten hän toivoo velkaansa kohdeltavan. Velkojan on osoitettava velan olemassaolo samalla tavoin kuin se osoitetaan konkurssissa konkurssilain mukaan.

Kun velkoja on osoittanut velan olemassaolon, hän saa äänioikeuden velallisen ehdotuksen hyväksymiseksi koolle kutsutussa lakisääteisessä velkojainkokouksessa. Jos velkoja ei toimita näyttöä velan olemassaolosta tai toimittaa puutteellisia tietoja, velkoja ei voi osallistua velkojainkokoukseen eikä hän saa järjestelyn yhteydessä maksettavaa jako-osuutta.

Konkurssi

ISI:n konkurssijaosto toimittaa ilmoituksen konkurssiin asetetuista luonnollisista henkilöistä rahoituslaitoksille ja valtionhallinnon elimille luonnollisen henkilön konkurssiin asettamista seuraavana päivänä. Konkurssiin asettamista koskeva ilmoitus julkaistaan myös ISI:n verkkosivustolla ja *Iris Oifigiul*-nimisessä Irlannin valtion virallisessa lehdessä.

Kaikille konkurssipesän vakuudellisten velkojen velkojille ilmoitetaan (kirjallisesti tai sähköpostilla) konkurssiin asettamisesta alkavasta 30 päivän määräajasta, jonka kuluessa heidän tulee toimittaa näyttö saatavan olemassaolosta konkurssipesälle. Velan olemassaoloa koskeva näyttö voi olla velkakirjakiinnitys, lasku, tiliote tai laskelma. Joissakin tapauksissa velkojalta voidaan edellyttää valaehtoista vakuutusta.

Ennen kuin konkurssipesästä maksetaan jako-osuuksia velkojille, ISI ilmoittaa tulevista maksuosuuksista ja asioista, joihin ne liittyvät. Sekä vakuudellisten että vakuudettomien velkojen velkojille annetaan jälleen 30 päivää aikaa ilmoittaa saatavansa ISI:lle, ja näytön osalta sovelletaan edellä mainittuja vaatimuksia.

Kaikissa tapauksissa ISI:n konkurssijaosto edellyttää, että velkojat täyttävät vakimuotoisen valvontailmoituslomakkeen, joka on saatavilla ISI:n verkkosivustolla.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojien maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Etuoikeutettu saatava

Velkajärjestelyssä ja yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyssä etuoikeutetut saatavat maksetaan sopimuksen mukaisesti. Konkurssissa etuoikeutetut saatavat maksetaan heti konkurssimaksujen ja julkiselle pesänhoitajalle konkurssin hoitamisesta aiheutuneiden kulujen ja kustannusten jälkeen. Etuoikeutettuja saatavia ovat seuraavat:

- tietyt verohallinnon (Revenue Commissioners) erääntyneet saatavat, kuten tulovero, luovutusvoittovero, arvonlisävero ja ennakonpidätykset (PAYE/PRSI);
- tietyt paikallisten viranomaisten perimät maksut, joita koskeva saatava on syntynyt enintään 12 kuukautta ennen velallisen konkurssiin asettamista tai järjestelyn aloittamista (aloituspäivä). Tämä sisältää kunnalliset verot ja maksut;
- velallisen työntekijöiden palkkasaatavat neljän kuukauden ajalta ennen edellä tarkoitettua aloituspäivää;

- eläkkeisiin, lomakorvauksiin tai sairauslomakorvauksiin liittyvät maksut näille työntekijöille.[ix]

Vakuudellinen velka

Yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyssä vakuudellinen velkoja on sidottu sopimuksen ehtoihin. Tavallisessa yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyssä vakuudellisen velan velkojalle maksetaan velallisen tulosta se summa, josta järjestelyssä on sovittu. Velallisen kuukausituloista mahdollisesti jäljellä oleva osuus sen jälkeen, kun tuloista on vähennetty kohtuulliset elinkustannukset ja selvittäjän palkkiot, maksetaan vakuudettomille velkojille jako-osuuksina.

Konkurssi ei vaikuta vakuudellisen velkojan oikeuksiin. Tällainen velkoja voi valita yhden seuraavista vaihtoehdoista vakuudellisen velkansa suhteen:

- vakuuteen vetoaminen – tämä merkitsee sitä, että velka tosiasiallisesti jää konkurssin ulkopuolelle;
- vakuuden realisointi tai arvonnääritys ja saatavan vaatiminen mahdollisen vakuusvajeen osalta – velkoja laskee vakuudeksi annetun omaisuuden käyvän markkina-arvon ja vähentää sen velan kokonaismäärästä. Mahdollista vakuusvajetta vastaava määrä hyväksytään konkurssipesään vakuudettomana saatavana. Tämän menettelyn aikana vakuudellisen velan velkoja voi myydä kyseessä olevan omaisuuden;
- vakuudesta luopuminen – vakuudellisen velan velkojalla on mahdollisuus luopua vakuudesta kokonaisuudessaan, jolloin velka voidaan hyväksyä konkurssipesään vakuudettomana saatavana.

Vakuudeton velka

Vakuudettomat velat maksetaan velkojille sekä velkajärjestelyssä että yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyssä sovittujen ehtojen mukaisesti. Velkahelpotusta koskevassa menettelyssä velallisen on ilmoitettava ISI:lle olosuhteissaan tapahtuvasta myönteisestä muutoksesta, ja häneltä voidaan muutoksen suuruudesta riippuen pyytää lisäsuoritusta velkoihin.

Konkurssipesän vakuudettomien velkojen saataviin sovelletaan yhtäläistä etuoikeusasemaa. Velat maksetaan konkurssimaksujen, julkisen pesänhoitajan kustannusten ja etuoikeutettujen velkojen maksun jälkeen jäljelle jäävistä varoista.

14 Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Maksukyvyttömyysmenettelyt

Yleinen edellytys maksukyvyttömyysmenettelyn päättämiseksi tyydyttävällä tavalla on se, että velallinen noudattaa järjestelystä johtuvia velvoitteitaan järjestelyn voimassaolon päättymiseen saakka. Kun tämä on tapahtunut, velallinen vapautuu vakuudettomista veloistaan. Vakuudellisen velan asema riippuu sen sijaan järjestelyn yksityiskohtaisista ehdoista.

Jos velallinen rikkoo velkahelpotuksen, velkajärjestelyn tai yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyn ehtoja, menettely voidaan lopettaa. Jos velallisen maksut ovat myöhässä kuusi kuukautta, sopimus on katsottava laiminlyödyksi. Kummassakin tapauksessa velalliselle palautuu vastuu veloista täysimääräisenä, mukaan lukien rästissä olevat maksut, kulut ja kertyneet korot ajalta, jona velkoja ei maksettu.

Konkurssi

Konkurssivelallinen, joka on noudattanut konkurssimenettelyn ehtoja, vapautuu automaattisesti konkurssista yhden vuoden jälkeen. Konkurssivelallinen voi milloin tahansa konkurssimenettelyn kestäessä tehdä tarjouksen (akordisopimus) velkojille heidän saataviensa maksamiseksi. Konkurssivelallisen on tehtävä ylemmän asteen tuomioistuimelle hakemus konkurssimenettelyn keskeyttämiseksi; tämä estää julkista pesänhoitajaa realisoimasta enempää konkurssipesän omaisuutta. Konkurssivelallinen voi tämän jälkeen tehdä akordia koskevan tarjouksen velkojille ylemmän asteen tuomioistuimessa. Konkurssivelallisen velkojat äänestävät akordia koskevasta tarjouksesta; jos vähintään 60 prosenttia velkojista (lukumääräisesti ja velan määrän suhteen tarkasteltuna) hyväksyy tarjouksen ehdot, se vahvistetaan.

Akordia koskevan tarjouksen mukaan hyväksytty määrä voidaan maksaa konkurssipesän jako-osuuksista tai

konkurssivelallisen itsensä varoista. Julkisen pesänhoitajan virastolle konkurssipesän hallinnoinnista kertyneet kulut ja maksut on suoritettava, samoin kuin etuoikeudelliset saatavat. Kun julkinen pesänhoitaja hyväksyy ylemmän asteen tuomioistuimen välittämän akordia koskevan tarjouksen, konkurssivelallinen vapautuu konkurssista.

15 Mitkä ovat velkojen oikeudet maksukyvyttömyysmenettelyn päättymisen jälkeen?

Maksukyvyttömyysmenettelyt

Vakuudettomat velkojat - ei sovellu.

Vakuudelliset velkojat - vakuudellisen velan asema riippuu järjestelyn ehtojen yksityiskohdista.

Konkurssi

Velkojat eivät voi periä olemassa olevia velkoja konkurssivelalliselta konkurssiinasettamispäivän jälkeen (konkurssivelalliselle konkurssiinasettamispäivän jälkeen syntyneitä uusia velkoja voidaan periä normaalisti); heidän on sen sijaan oltava yhteydessä suoraan julkiseen pesänhoitajaan. Kun konkurssivelallinen on vapautettu konkurssista, mikä tapahtuu useimmissa tapauksissa yhden vuoden jälkeen (esimerkiksi ehtojen noudattamatta jättäminen voi pidentää tätä aikaa enintään 15 vuoteen), kaikki vakuudettomat velat (mukaan lukien etuoikeutetut velat) kuoletetaan. Vakuudelliset velat säilyvät voimassa kuolettamispäivän jälkeen, jos niiden velkoja käyttää mahdollisuuttaan vedota vakuuteen. Konkurssi ei vaikuta oikeuksiin, joita vakuudellisilla velkojilla on vakuudeksi annetun omaisuuden suhteen.

Jos vakuudellinen velkoja on arvioinut vakuuden ja vaatinut konkurssissa vakuusvajetta vastaavaa määrää (vakuudettomana velkana), jako-osuuksien maksun jälkeen jäävä osuus velasta poistuu, kun velat kuoletetaan. On huomattava, että jos vakuudellinen velkoja päättää ainoastaan vedota vakuuteen (eikä vaadi vakuusvajeen määrää konkurssissa), hänellä ei ole mahdollisuutta periä velalliselta vakuusvajetta vastaavaa määrää sen jälkeen, kun tämä on vapautettu konkurssista. Tässä tilanteessa konkurssi vaikuttaa vakuudelliseen lainaan (tai kiinnitysluottoon) siten, että lainan sitä osuutta, joka ylittää siihen liittyvän omaisuuden arvon (konkurssiinasettamispäivänä), kohdellaan vakuudettomana velkana.

16 Kuka vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Maksukyvyttömyysmenettelyt

Velkajärjestely tai yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettely Maksukyvyttömyysmenettelyissä järjestelyn kustannuksista vastaavat yleensä velkojat. Maksukyvyttömyysasioiden selvittäjän palkkiot, joihin velkojat sitoutuivat hyväksyessään järjestelyn äänestyksessä tai jotka tuomioistuimien hyväksyi uudelleentarkastelun yhteydessä, vähennetään velallisen käytettävissä olevista varoista. Jos velkoja esittää vastalauseen perintätoimilta suojaavan todistuksen myöntämisen tai järjestelyn johdosta, velkoja lähtökohtaisesti vastaa omista kustannuksistaan [x]. Jos velkoja esittää ehdotettua yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyä koskevan vastalauseen, velkoja voi hakea tuomioistuimelta kustannusten korvaamista, jos vastalause hyväksytään [xi]. Tyypillisessä tilanteessa kustannukset seuraavat aiheuttajaansa, eli kustannukset maksaa se osapuoli, jonka toiminnasta ne johtuvat.

Velkahelpotus: Velkahelpotukseen ei liity kustannuksia.

Konkurssi

Velkojat vastaavat konkurssin kustannuksista, ja ne maksetaan konkurssipesässä olevilla varoilla.

17 Mitkä ovat velkojia vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Maksukyvyttömyysmenettelyt

Velallisen tulee ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista täyttää tiettyjä ehtoja, joihin kuuluu vaatimus siitä, että velallinen toimittaa täydelliset ja tarkat tiedot taloudellisesta asemastaan ja allekirjoittaa lakisääteisen ilmoituksen, jossa nämä tiedot vahvistetaan. Maksukyvyttömyysasioiden selvittäjän tulee myös vakuuttaa siitä, että velallinen on pysynyt totuudessa ja kertonut kaikki olennaiset tiedot taloudellisesta asemastaan. Velkoja tai selvittäjä - tai ISI velkahelpotuksen osalta - voi tehdä tuomioistuimelle hakemuksen maksukyvyttömyysmenettelyn lopettamiseksi tietyin maksukyvyttömyyslaissa säädettyin perustein, mukaan lukien seuraavat:

- Velallinen on toimillaan järjestänyt taloudellisen tilanteensa sellaiseksi, että hän täyttää sopimuksen tai velkahelpotuksen edellytykset.
- Laissa säädetty, menettelyä koskevat edellytykset eivät täyty.
- Velallisen taloudellista asemaa koskevassa selvityksessä on epätarkkuuksia tai puuttuvia tietoja, mistä on aiheutunut tai voi aiheutua olennaista vahinkoa velkojalle.
- Velallinen ei ole noudattanut menettelyn kelpoisuusehtoja.
- Velallinen on suosinut kolmatta osapuolta ja siten pienentänyt velkojen maksuun käytettävissä olevaa määrää.
- Velallinen on syyllistynyt vuoden 2012 maksukyvyttömyyslaissa (sellaisena kuin se on muutettuna) tarkoitettuun rikokseen.

Velkojilla ei ole oikeutta hakea oikeustoimen tai omaisuuden siirron peräyttämistä ennen maksukyvyttömyysmenettelyjen aloittamista. Jos velallisen kuitenkin katsotaan suorittaneen ylisuuria maksuja eläkerahastoon, velkoja voi tehdä tuomioistuimelle hakemuksen varojen korvaamiseksi. Tuomioistuin voi tämän johdosta antaa määräyksen, jonka mukaan rahaston hallinnoijan on palautettava maksettu määrä kokonaisuudessaan jaettavaksi järjestelyn osapuolina olevien velkojen kesken.

Konkurssi

Konkurssivelallisen aiemmin velkojille tai toisille luonnollisille henkilöille siirtämät omaisuuserät ja suorittamat maksut voidaan peräyttää konkurssilainsäädännön nojalla. Tämä koskee tilanteita, joissa

- konkurssivelallinen on suosinut velkojaa toisten velkojen kustannuksella suorittamalla kyseiselle velkojalle maksun tai siirtämällä omaisuutta. Julkinen pesänhoitaja voi hakea tällaisten maksujen peräyttämistä kolmen vuoden ajalta takautuvasti ennen konkurssiin asettamista. Jos pesänhoitajan hakemus menestyy, kyseessä oleva määrä maksetaan takaisin konkurssipesään kaikkien velkojen hyväksi;^[xii]
- konkurssivelallinen on siirtänyt tai lahjoittanut varoja kolmannelle osapuolelle käypää markkinahintaa edullisemmin ehdoin. Jos julkisen pesänhoitajan hakemus ylemmän asteen tuomioistuimessa menestyy, tällaiset siirrot voidaan julistaa mitättömiksi kolmen vuoden ajalta ennen konkurssiin asettamista, ja puuttuva määrä maksetaan konkurssipesään kaikkien velkojen hyväksi;^[xiii]
- konkurssivelallinen on siirtänyt varoja tai tehnyt maksusuorituksen, jota voidaan pitää "välttämistarkoituksessa tehtynä toimena" eli toimena, jossa konkurssivelallisen tarkoituksena oli välttää varojen tai rahasumman säilyminen konkurssipesässä. Näissä tapauksissa sovelletaan kahta määräaika:
 - Julkinen pesänhoitaja voi peräyttää tällaisen enintään kolme vuotta ennen konkurssia tehdyn toimen, jos hakemus ylemmän asteen tuomioistuimessa menestyy.
 - Enintään viisi vuotta ennen konkurssia tehty toimi voidaan peräyttää, mikäli konkurssivelallinen ei pysty osoittamaan olleensa maksukykyinen toimen toteutusajankohtana.^[xiv]

Kaikissa edellä mainituissa vaihtoehtoissa julkisen pesänhoitajan on osoitettava valahteoisella todistuksella ylemmän asteen tuomioistuinta tyydyttävästi, että nämä toimet tosiasiallisesti tapahtuivat sanotulla tavalla sovellettavan lainsäädännön mukaan; nämä toimet tai siirrot siis katsottaisiin haitallisiksi konkurssipesän velkojen kannalta.

[i] Ks. perintätoimilta suojaavasta todistuksesta vuoden 2012 maksukyvyttömyyslain (sellaisena kuin se on muutettuna) 3 luvun 59–64 § (velkajärjestely) ja 4 luvun 93–98 § (yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettely).

[ii] Vuoden 2012 maksukyvyttömyyslain (sellaisena kuin se on muutettuna) 115A §.

[iii] Ks. yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysasioiden selvittäjän oikeusperustasta vuoden 2012

yksityishenkilöiden maksukyvyttömyyslain 5 osa, ja pätevyysvaatimuksista, sääntelystandardeista ja hyväksymisedellytyksistä samaan lakiin liittyvät (maksukyvyttömyysasioiden selvittäjän hyväksymistä ja valvontaa koskevat) vuoden 2013 säännökset (S.I. No. 209, 2013). Ks. yksityishenkilöiden maksukyvyttömyyslain muuttamisesta annetun vuoden 2021 lain 7 §, joka muodostaa oikeusperustan maksukyvyttömyysasioiden selvittäjän oikeudelle pyytää toista henkilöä hoitamaan tehtäviään.

[iv] Vuoden 2012 yksityishenkilöiden maksukyvyttömyyslain (sellaisena kuin se on muutettuna) 135 § ja vuoden 1988 konkurssilain (sellaisena kuin se on muutettuna) ensimmäisen liitteen 17 §.

[v] Vuoden 2012 yksityishenkilöiden maksukyvyttömyyslain (sellaisena kuin se on muutettuna) 135 §:n 2 momentti.

[vi] Vuoden 1988 konkurssilain (sellaisena kuin se on muutettuna) 61 ja 136 §.

[vii] Vuoden 2012 yksityishenkilöiden maksukyvyttömyyslain (sellaisena kuin se on muutettuna) 87 § (velkajärjestely) ja 120 § (yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysmenettely).

[viii] Vuoden 1988 konkurssilain (sellaisena kuin se on muutettuna) 75 §.

[ix] Vuoden 1988 konkurssilain (sellaisena kuin se on muutettuna) 81 ja 101 §.

[x] Vuoden 2012 yksityishenkilöiden maksukyvyttömyyslain (sellaisena kuin se on muutettuna) 97 §.

[xi] Vuoden 2012 yksityishenkilöiden maksukyvyttömyyslain (sellaisena kuin se on muutettuna) 115 §:n a kohta.

[xii] Vuoden 1988 konkurssilain (sellaisena kuin se on muutettuna) 57 §.

[xiii] Vuoden 1988 konkurssilain (sellaisena kuin se on muutettuna) 58 §.

[xiv] Vuoden 1988 konkurssilain (sellaisena kuin se on muutettuna) 59 §.

■ Päivitetty viimeksi: 11/05/2026

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.